

Konstanty Wolny

Polak, Ślązak, patriota

Konstanty Wolny (1877–1940) zapisał się w historii jako adwokat, notariusz, społecznik, polityk i marszałek Sejmu Śląskiego, a przede wszystkim przeszedł do pamięci potomnych jako wierny syn ziemi śląskiej i gorący polski patriota. W swoim życiu przeszedł przez kilka epok i pokonał wiele dziejowych zakrętów. Urodził się na Górnym Śląsku, który wówczas wchodził w skład Niemiec. Państwo polskie nie istniało, zlikwidowane w wyniku rozbiorów pod koniec XVIII w. Konstanty Wolny dorastał w dobie kulturkampfu, w okresie intensywnej germanizacji, jakiej poddawano polski żywioł na przełomie XIX i XX stulecia. Przeżył pierwszą wojnę światową, zaczynając ją w niemieckim więzieniu, a kończąc w niemieckim mundurze. Po wojnie zaangażował się w polityczną batalię na rzecz przyłączenia Górnego Śląska do Polski, która odzyskała niepodległość. Był m.in. wiceprzewodniczącym Podkomisariatu Naczelnej Rady Ludowej w Bytomiu, zastępcą i najbardziej zaufanym współpracownikiem Wojciecha Korfanteo w Polskim Komisariacie Plebiscytowym, a także współtwórcą projektu statutu organicznego, który nadawał województwu śląskiemu prawa samorządne, popularnie określane mianem autonomii. Po powstaniach śląskich stał się jednym z najważniejszych polityków w województwie śląskim, trzykrotnie pełniąc w latach 1922–1935 funkcję marszałka Sejmu Śląskiego. W kolejnych wyborach nie kandydował. Wycofał się ze świata polityki i wrócił do pracy zawodowej. Wybuch drugiej wojny światowej zmusił go do porzucenia rodzinnej ziemi i ewakuacji na Wschód, do Lwowa, gdzie z kolei trafił pod sowiecką okupację. Zmarł 9 listopada 1940. Pochowany został w grobowcu jezuitów na Cmentarzu Janowskim we Lwowie. Do Polski powrócił dopiero po 72 latach. Jego powtórny pogrzeb odbył się 6 czerwca 2012 w Katowicach. Po uroczystej, patriotycznej mszy świętej w Archikatedrze Chrystusa Króla został pochowany zgodnie z ceremoniałem odpowiadającym mężom stanu na cmentarzu przy ulicy Francuskiej, w pobliżu swojego przyjaciela Wojciecha Korfanteo.

